

EKSAMEN

Emnekode: SFB10413	Emnenavn: Finansregnskap
Dato: 15. mai 2019	Eksamenstid: 09.00 – 13.00
Hjelpemidler: Kalkulator (Texas Instrument BA II Plus eller Casio FC-100V) Revisors håndbok Skattelovssamling Norges Lover Andre lovsamlinger	Faglærer: Asbjørn O. Pedersen
Om eksamensoppgaven og poengberegning: Oppgavesettet består av 9 sider inklusiv denne forsiden + vedlegg til oppgave 1, 3 og 5, oppgave til arbeidskrav 2019. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. 5 oppgaver skal besvares og anslått tidsforbruk angir hvor mye oppgavene vil telle ved sensurering.	
Sensurfrist: 5. juni 2019 Karakterene blir publisert i Studentweb.	

Når du blir bedt om å vise beregninger, er det ikke tilstrekkelig kun å vise til caseløsningen. Beregninger og kommentarer skal føres inn i selve eksamensbesvarelsen.

Oppgave 1 (teller 20 %)

Bedriften Asbjørns Marked AS ber om din hjelp i forbindelse med årsoppgjøret for 2018. Resultatregnskapet er gjort delvis ferdig. Det viser et resultat før skatt på kr 200 000.

Daglig leder kommer til deg med skjema for midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier og det skattemessige avskrivningsskjemaet. Aktuelle tall per 1.1.2018 er ført inn. Dessuten er den regnskapsmessige verdien for driftsmidlene per 31.12.2018 ført inn.

Han trenger din bistand i forbindelse med beregning av skattekostnaden og årsoverskuddet for 2018.

Skatteprosenten for 2018 er 23 %.

Du får følgende tilleggsopplysninger:

- 1 Driftsmidlene hører hjemme i gruppe c og d. Saldoverdien per 1.1.2018 er:

Saldogruppe c	kr 300 000
Saldogruppe d	kr 80 000

Tallene er ført inn i det avskrivningsskjemaet, som du skal bruke når du løser oppgaven.

Det er anskaffet driftsmidler i gruppe c i begynnelsen av januar 2018 for i alt kr 225 000. Det er solgt driftsmidler i samme gruppe for kr 30 000 ekskl. mva. Den bokførte verdien på salgstidspunktet var kr 24 000. Salget har altså medført en regnskapsmessig gevinst på kr 6 000.

I gruppe d er det kjøpt driftsmidler helt i slutten av 2018 for kr 50 000. Det er ikke solgt driftsmidler i gruppe d.

- 2 Det er ingen andre midlertidige forskjeller enn det som framgår av punkt 1 og 2 ovenfor. Selskapet ønsker maksimale skattemessige fradrag i 2018.

Det er ikke er noen permanente forskjeller.

Du skal beregne følgende størrelser:

- a) Saldoverdien per 31.12.2018 for saldogruppe c og d. Bruk vedlegg.
- b) Utsatt skatt per 31.12.2018. Bruk vedlegg.

- c) Betalbar skatt for 2018.
- d) Skattekostnaden for 2018.
- e) Årsoverskudd for 2018.

Husk: Bruk vedlegget til oppgave 1. Du skal fylle ut to eksemplarer. Dersom du ønsker en kopi selv må du fylle ut tre eksemplarer. Påfør kandidatnummer.

Oppgave 2 (teller 20 %)

Ved avslutningen av regnskapet (casen) fikk du følgende opplysninger om varige driftsmidler:

	Drifts- bygning	Maskiner	Biler	Inventar	Kontor- maskiner	Sum
Anskaffelseskost 1.1.18	7 500 000	2 400 000	1 200 000	1 100 000	940 000	13 140 000
Avskrevet per 1.1.18	1 425 000	750 000	420 000	450 000	340 000	3 385 000
Bokført verdi 1.1.18	6 075 000	1 650 000	780 000	650 000	600 000	9 755 000
Anskaffet i 2018	800 000			252 000		1 052 000
Solgt i 2018			41 500			41 500
Avskrivning i 2018	160 000	240 000	143 250	112 100	200 000	855 350
Bokført verdi 31.12.18	6 715 000	1 410 000	595 250	789 900	400 000	9 910 150
Levetid i år	50	10	8	10	4	
Avskrivningssats	2,0 %	10,0 %	12,5 %	10,0 %	25,0 %	

I tillegg fikk du følgende opplysninger:

Avskrivningene regnes i prosent av kostpris (anskaffelseskost).

Saldobalansen for inventar viser foreløpig kr 902 000. Differansen over og det som står i saldobalansen i vedlegget gjelder anskaffelse av inventar for kr 252 000 i begynnelsen av desember 2018.

Driftsbygningen ble oppført i 2008. Den ble tatt i bruk fra og med 1. juli samme år. Det betyr at den er 9 ½ år per 1.1.2018.

I 2018 er bygningen blitt påkostet med kr 800 000. Påkostningen var ferdig 1. juli. Påkostningen skal avskrives over resten av levetiden for bygningen.

Det ble solgt en bil i slutten av august for kr 36 000. Den var anskaffet for kr 162 000. Bokført verdi for denne bilen var kr 55 000 per 1.1.2018.

Kontormaskiner med anskaffelseskost på kr 140 000 var fullt avskrevet per 1.1.2018.

- a) Vis ved beregning hvordan du kom fram til at sum avskrivninger for varige driftsmidler er kr 855 350.
- b) Forutsett av bilen ble solgt i slutten av april istedenfor i slutt av august. Videre har revisor foreslått av bilene skal avskrives med 20 % fra og med 2018. Ellers er opplysningene om bilene de samme. Hvilken virkning vil endringen av salgstidspunkt og avskrivningssats få på driftsresultatet? Beregning skal vises.

Oppgave 3 (teller 25 %)

Nedenfor følger resultatregnskapet og balansen til AS Interiør for årene 2016 – 2018.

Resultatregnskap	2018	2017	2016
Salgsinntekt	22 791 800	21 560 500	19 687 000
Annen driftsinntekt	456 000	400 000	375 000
Sum driftsinntekter	23 247 800	21 960 500	20 062 000
Varekostnad	14 389 820	13 610 000	12 366 800
Lønn og sosiale kostnader	6 189 806	5 865 000	5 650 000
Avskrivninger	360 200	275 000	280 000
Andre driftskostnader	1 197 570	1 156 000	998 400
Sum driftskostnader	22 137 396	20 906 000	19 295 200
Driftsresultat	1 110 404	1 054 500	766 800
Renteinntekter	11 550	18 000	25 000
Annen finansinntekt	500		
Verdiendring finansielle instrumenter	9 700		
Rentekostnader	135 295	140 000	195 000
Annen finanskostnad	11 700		
Netto finansposter	- 125 245	- 122 000	- 170 000
Resultat før skattekostnad	985 159	932 500	596 800
Skattekostnad	299 000	260 000	167 000
Årsresultat	686 159	672 500	429 800
Forslag til disponering:			
Avsatt utbytte	500 000	400 000	300 000
Overføres til/fra annen egenkapital	186 159	272 500	129 800
SUM	686 159	672 500	429 800
Balanse 31.12.	2 018	2 017	2 016
EIENDELER			
Varige driftsmidler			
Forretningseiendom	4 500 000	4 600 000	4 650 000

Eksamen i faget finansregnskap våren 2019

Biler, inventar etc.	1 029 800	1 015 000	810 000
Sum anleggsmidler	5 529 800	5 615 000	5 460 000
Omløpsmidler			
Varebeholdning	1 602 000	1 750 000	1 655 000
Kundefordringer	1 394 250	1 158 900	1 160 000
Andre fordringer	30 000		
Kortsiktige aksjer	360 000		
Konter og bankinnskudd	622 525	1 005 000	365 000
Sum omløpsmidler	4 008 775	3 913 900	3 180 000
Sum eiendeler	9 538 575	9 528 900	8 640 000
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Aksjekapital	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Annen egenkapital	661 159	475 000	202 500
Sum egenkapital	3 661 159	3 475 000	3 202 500
Gjeld			
Utsatt skattegjeld	185 000	250 000	210 000
Banklån	2 760 000	2 850 000	2 785 000
Sum langsiktig gjeld	2 945 000	3 100 000	2 995 000
Leverandørgjeld	944 575	1 333 000	1 046 500
Betalbar skatt	365 000	221 000	150 000
Skyldige offentlige avgifter	627 891	580 000	546 000
Utbytte	500 000	400 000	300 000
Annen kortsiktig gjeld	494 950	419 900	400 000
Sum kortsiktig gjeld	2 932 416	2 953 900	2 442 500
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	9 538 575	9 528 900	8 640 000

Formelark følger vedlagt.

- Hvor stor er totalkapitalens rentabilitet for 2018? Vis beregning.
- Hva forteller dette nøkkeltallet?
- Totalrentabiliteten i 2017 var 13,6 %. Rentabiliteten i 2018 har falt noe (helt marginalt) sammenlignet med 2017. Ledelsen ber deg å drøfte mulige årsaker til nedgangen i lønnsomhet i 2018. Aktuelle beregninger skal vises.

Du kan gjerne underbygge analysen med en horisontal eller vertikal analyse.

Tilsvarende nøkkeltall for 2017:

	2018	2017
Totalkapitalrentabilitet		13,6 %
Resultatgrad		4,97 %
Kapitalens omløpshastighet		2,37

Oppgave 4 (teller 10 %)

Ved avslutningen av regnskapet (casen) fikk du følgende opplysninger om aksjene:

	Antall aksjer	Anskaffet for	Kurs 31.12.2018	Virkelig verdi 31.12.18
DNB	500	70 000	138,15	69 075
Hydro	2 000	60 000	34,14	68 280
Seadrill Ltd	700	35 000	72,50	
Elkem	2 400	60 000	27,90	66 960
Mowi	400	50 000	182,70	73 080
		275 000		277 395

Aksjene i Seadrill ble solgt i desember til en kurs av kr 71,43 – kurtasje

I casen ble aksjene vurdert til virkelig verdi (de spesielle reglene regnskapslovens § 5-8) kr 277 395.

Aksjene skal nå vurderes etter de generelle reglene i regnskapslovens § 5-2 (laveste verdis prinsipp). Du skal vurdere hver aksjepost for seg selv.

Hvordan påvirker den nye vurderingen resultatregnskapet for 2018 sammenlignet med caseløsningen?

Oppgave 5 (teller 25 %)

Sett opp kontantstrømmene for de operasjonelle aktivitetene etter den direkte metoden. Vis beregninger.

Husk: Bruk vedlegget til oppgave 5. Du skal fylle ut to eksemplarer. Dersom du ønsker en kopi selv må du fylle ut tre eksemplarer. Påfør kandidatnummer.

Nedenfor følger balanse per 31.12.2017 og 31.12.2018. I tillegg kommer resultatregnskapet for 2018. På grunnlag av dette materialet og opplysningene som følger nedenfor skal du utarbeide kontantstrømoppstilling etter den direkte metoden.

Bruk vedlegg når du løser denne oppgaven.

Balanse per 31.12.	2018	2017
EIENDELER		
<i>Anleggsmidler</i>		
Bygninger	6 500 000	6 750 000
Maskiner	4 000 000	2 650 000
Biler	665 000	500 000
Inventar	<u>200 000</u>	<u>260 000</u>
Sum anleggsmidler	<u>11 365 000</u>	<u>10 160 000</u>
<i>Omløpsmidler</i>		
Råvarer	80 000	180 000
Ferdigvarer	680 000	750 000
Kundefordringer	1 620 000	2 050 000
Andre fordringer	50 000	
Kortsiktige aksjer	575 000	500 000
Bankinnskudd	<u>1 856 000</u>	<u>2 650 000</u>
Sum omløpsmidler	<u>4 861 000</u>	<u>6 130 000</u>
SUM EIENDELER	<u>16 226 000</u>	<u>16 290 000</u>
EGENKAPITAL OG GJELD		
<i>Egenkapital</i>		
Aksjekapital	5 000 000	4 000 000
Overkurs	400 000	
Annen egenkapital	<u>2 412 900</u>	<u>1 645 000</u>
Sum egenkapital	<u>7 812 900</u>	<u>5 645 000</u>
<i>Gjeld</i>		
Utsatt skatt	<u>113 000</u>	<u>60 000</u>
Sum avsetning for forpliktelser	<u>113 000</u>	<u>60 000</u>
Banklån	<u>3 900 000</u>	<u>5 850 000</u>
Sum langsiktig gjeld	<u>3 900 000</u>	<u>5 850 000</u>
Leverandørgjeld	905 500	1 425 000
Betalbar skatt	480 000	703 000
Skattetrekk	410 970	375 855
Skyldig arb.g.avgift	290 500	274 600
Påløpt arb.g.avgift på feriepenger	166 380	160 245
Skyldig merverdiavgift	366 750	239 800
Utbytte	600 000	400 000

Eksamen i faget finansregnskap våren 2019

Påløpt feriepengar	1 180 000	1 136 500
Annen kortsiktig gjeld		<u>20 000</u>
	<u>4 400 100</u>	<u>4 735 000</u>

SUM EGENKAPITAL OG GJELD	<u>16 226 000</u>	<u>16 290 000</u>
-----------------------------	-------------------	-------------------

Resultatregnskap

Salgsinntekter	32 680 000
Gevinst ved salg av bil	<u>18 000</u>
Sum driftsinntekter	<u>32 698 000</u>

Beholdningsnedgang ferdigvarer	70 000
Råvarekostnad	8 805 500
Lønn og sosiale kostnader	14 080 000
Avskrivning	910 000
Nedskrivning	150 000
Andre driftskostnader	6 478 600
Tap på fordringer	<u>180 000</u>
Sum driftskostnader	<u>30 674 100</u>

Driftsresultat	<u>2 023 900</u>
----------------	------------------

Renteinntekter	42 000
Verdiøkning aksjer	75 000
Rentekostnader	<u>240 500</u>
Netto finansposter	<u>-123 500</u>

Resultat før skattekostnad	<u>1 900 400</u>
----------------------------	------------------

Skattekostnad	<u>532 500</u>
---------------	----------------

Årsoverskudd	<u>1 367 900</u>
--------------	------------------

Styrets forslag til disponering

Avsatt til utbytte	600 000
Overført annen egenkapital	<u>767 900</u>
	<u>1 367 900</u>

Opplysninger

1 Spesifikasjon av avskrivningene for 2018:

Bygninger	250 000
Maskiner	500 000
Biler	100 000
Inventar	<u>60 000</u>
	<u>910 000</u>

2 En maskin med bokført verdi på kr 150 000 ble ansett som verdiløs og derfor nedskrevet til 0 i 2018.

3 Det er blitt solgt en bil i løpet av 2018. Bokført verdi på salgstidspunktet var kr 42 000. Bortsett fra denne bilen er det ikke solgt anleggsmidler i 2018.

4 Andre fordringer per 31.12.2018 er forskuddsbetalte driftskostnader.

5 Annen kortsiktig gjeld per 31.12.2017 er skyldige renter på banklånet.

6 Det er ikke kjøpt eller solgt aksjer i 2018.

7 Det er gjennomført en kontantemisjon til overkurs. Midlene er for en stor del brukt til nedbetaling av banklånet.

Case i finansregnskap

Du har nå fått casen som skal brukes ved innlevering våren 2019.

Innlevering er fredag den 22. mars kl. 11.00 i resepsjonen.

Casen er obligatorisk og må være bestått for å kunne gå opp til eksamen.

Den delen av casen som skal leveres inn 22. mars er å avslutte regnskapet for 2018 (del I), beregning av skatt (del II) og kontantstrømoppstilling (del III).

Innlevering skjer som sagt ute i resepsjonen/sentralbordet. Alle som har deltatt i gruppen skal signere på et eget vedlegg (forside) som legges ved, samt at hver enkelt skal fylle ut et egenerklæringskjema.

Casen er eksamensrelevant i 50 % - 75 % av eksamen på den måten at man kan bli testet på casen eller få oppgaver som er av tilsvarende karakter.

Casen skal løses i grupper.

Det er ikke lov å samarbeide på tvers av gruppene. Oppdages dette vil man måtte levere inn nytt case.

Caseteksten består av **13 sider**.

Dersom du av en eller annen grunn finner tallmaterialet eller opplysningene i forbindelse med årsoppgjøret ufullstendige, skal du ta dine egne forutsetninger og notere deg disse. Forutsetninger må selvfølgelig ikke være i strid med de opplysninger som er gitt i caseteksten eller gjeldende lover og regler.

Det får ikke dramatiske følger til eksamen dersom besvarelsen skulle lide av mindre mangler eller "feil". Spørsmålene og problemstillingene til eksamen tar sikte på å teste forståelsen av fagområdet.

Den innleverte caseløsningen vil bli kontrollert. Den vil imidlertid ikke telle ved karakterfastsettelsen.

For at caseløsningen skal bli godkjent, må det innleverte materialet ikke inneholde vesentlige mangler. Hvis innlevert caseløsning ikke blir godkjent, medfører det at man ikke får anledning til å gå opp til eksamen. Beskjed om dette vil bli gitt.

And here we go.....

Del 1   Årsoppgjør

Seaside Solutions AS er en produksjonsbedrift, har ca. 55 heltids- og deltidsansatte og ligger i Vestfold. Bedriftens årsregnskap (balanse og resultat) for 2017 og 2016 finner du på side 6 og 7.

Du skal foreta årsoppgjør for 2018.

Det er utarbeidet foreløpig saldobalanse per 31.12.2018 (se eget regneark). Du skal bygge videre på denne og foreta årsoppgjør for 2018. Du må ikke endre noe i underarket posteringer.

Videre vil resultatregnskap og balanse for 2018, samt regnskapsanalyse fylle seg ut selv når du foretar årsoppgjøret.

Den løsningen som du leverer inn, skal omfatte:

- 1   Tabellarisk løsning på grunnlag av opplysningene A – I**
- 2   Alle relevante beregninger i forbindelse med den tabellariske løsningen**

Opplysninger til årsoppgjøret per 31.12.2018

- A   Saldolister over kunder og leverandører viser disse saldoene per 31.12.2018:
Kundefordringer (konto 1500)	2 259 000	Debetsaldo
Leverandørgjeld (konto 2400)	575 542	Kreditsaldo

Du må kontrollere at disse saldoene stemmer med dine tall. Saldoene gjelder etter at det er tatt hensyn til oppgjørsposteringene (B – I).

- B   Opplysninger om varige driftsmidler

	Drifts- bygning	Maskiner	Biler
Kostpris 1.1.2018 (opprinnelig verdi)	7 500 000	2 400 000	1 200 000
Samlede av- og nedskrivninger per 1.1.2018	1 425 000	750 000	420 000
Anskaffelser/påkostninger før desember 2018	800 000		
Foreløpig saldobalanse	6 875 000	1 650 000	780 000
Avskrivning per år	2 %	10 %	12,5 %

	Inventar	Kontor- maskiner
Kostpris 1.1.2018 (opprinnelig verdi)	1 100 000	940 000
Samlede av- og nedskrivninger per 1.1.2018	450 000	340 000

Case i finansregnskap våren 2019

Anskaffelser før desember 2018		
Foreløpig saldobalanse	650 000	600 000
Avskrivning per år	10 %	25 %

Avskrivningene regnes i prosent av kostpris (anskaffelseskost).

Saldobalansen for inventar viser foreløpig kr 902 000. Differansen over og det som står i saldobalansen i vedlegget gjelder anskaffelse av inventar for kr 252 000 i begynnelsen av desember 2018.

Driftsbygningen ble oppført i 2008. Den ble tatt i bruk fra og med 1. juli samme år. Det betyr at den er 9 ½ år per 1.1.2018. Du bør kontrollere de akkumulerte avskrivningene per 1.1.

I 2018 er bygningen blitt påkostet med kr 800 000. Påkostningen var ferdig 1. juli. Påkostningen skal avskrives over resten av levetiden for bygningen.

Det ble solgt en bil i slutten av august for kr 36 000. Den var anskaffet for kr 162 000. Bokført verdi for denne bilen var kr 55 000 per 1.1.2018.

Kontormaskiner med anskaffelseskost på kr 140 000 var fullt avskrevet per 1.1.2018.

- C Bedriften har foretatt vareopptelling per 31.12. Beholdningen av materialer har en anskaffelsesverdi på kr 440 000. Det er ingen ukurante materialer.

Beholdningen av varer i arbeid per 31.12. er kr 80 000 vurdert til full tilvirkningskost, altså uforandret sammenlignet med 1.1.2018.

Beholdningen av ferdigvarer vurderes til full tilvirkningskost. Full tilvirkningskost for hele ferdigvarebeholdningen utgjør kr 525 000 per 31.12.2018. Det er ikke ukurans når det gjelder varer i arbeid og ferdige varer.

- D Blant kundefordringene per 31.12.2018 er det to svært usikre fordringer på i alt kr 20 000 inkl. mva. Avsetning tap på fordringer foretas på grunnlag av disse fordringene.

- E I løpet av året har bedriften foretatt noen kortsiktige plasseringer i aksjer. Året 2018 har vært et godt år på aksjemarkedet. Daglig leder, Solvår Lerkevinge, har hatt stor tro på aksjemarkedet og har derfor plassert noen ledige midler i børsnoterte norske selskaper. Seaside Solutions AS har derfor investert i følgende selskaper i 2018:

Selskap	Antall aksjer	Kostpris totalt	Kursverdi per aksje 31.12.2018
DnB NOR ASA	500	70 000	138,15

Case i finansregnskap våren 2019

Hydro	2 000	60 000	34,14
Seadrill Ltd	700	35 000	72,50
Elkem	2 400	60 000	27,90
Movi	400	50 000	182,70
SUM		275 000	

Selskapet solgte 700 aksjer a kr 71,43 i Seadrill i 14.12.2018.

700 aksjer a kr 71,43	50 000
Kurtasje	- 200
	49 800

Salget er allerede bokført og ligger i saldobalansen.

Bedriften velger å vurdere aksjene til virkelig verdi per 31.12.2018, jf. regnskapslovens bestemmelser om markedsbaserte finansielle omløpsmidler.

F Selskapet har følgende leverandører i utenlandsk valuta per 31.12.2018:

Leverandør:	Valuta		Bokført i NOK
Malte Lindemann AB	SEK	22 000	22 125
Michael Greis AG	Euro	5 000	56 400
			78 525

Valutakurser 31.12.2018

SEK	97,01
Euro	9,95

G Betalbar skatt for 2018 er beregnet til kr 665 000. Utsatt skattegjeld per 31.12.2018 er beregnet til kr 170 000.

H Styret foreslår at det avsettes kr 1 000 000 til utbytte for 2018 dersom dette er mulig. Hvis det foreslåtte utbyttet er for stort, reduserer du utbyttet tilstrekkelig. I så fall avrunder du utbyttet nedover til hele 10 000 kroner.

I Eventuelt restoverskudd overføres annen egenkapital.

På de neste sidene følger balansen per 31.12.2017 og 31.12.2016 samt resultatregnskapet for 2017 og 2016. Resultatregnskap og balanse for 2018 vil fylle seg ut selv når du foretar årsoppgjøret.

Case i finansregnskap våren 2019

Resultatregnskap	2018	2017	2016
Salgsinntekt		31 256 000	30 500 200
Sum driftsinntekter		31 256 000	30 500 200
Beh.endring varer i arb. og ferdigvarer		-60 000	15 000
Forbruk materialer		6 945 650	6 598 500
Lønnskostnad		20 452 000	20 302 100
Avskrivning		775 000	725 000
Annen driftskostnad		1 858 900	1 756 900
Sum driftskostnader		29 971 550	29 397 500
Driftsresultat		1 284 450	1 102 700
Mottatt aksjeutbytte			
Annen finansinntekt		61 240	59 850
Verdiendring aksjer			
Rentekostnader		279 400	295 600
Andre finanskostnader		3 500	8 900
Netto finansposter		-221 660	-244 650
Resultat før skattekostnad		1 062 790	858 050
Skattekostnad		302 500	244 500
Årsresultat		760 290	613 550
<i>Styrets forslag til disponering av årsresultatet:</i>			
Avsatt utbytte		600 000	500 000
Overføres til/fra annen egenkapital		160 290	113 550
SUM		760 290	613 550

Balanse per 31.12.

2018

2017

2016

EIENDELER**Anleggsmidler**

Bygninger	6 075 000	6 246 500
Maskiner og anlegg	1 650 000	1 458 900
Biler, inventar og kontormaskiner	2 030 000	2 000 500
Sum anleggsmidler	9 755 000	9 705 900

Omløpsmidler

Varer	1 096 000	985 000
Kundefordringer	1 958 750	1 658 900
Andre fordringer	25 000	20 000
Markedsbaserte aksjer		
Bankinnskudd og kontanter	2 246 320	2 100 640
Sum omløpsmidler	5 326 070	4 764 540

SUM EIENDELER	15 081 070	14 470 440
----------------------	-------------------	-------------------

EGENKAPITAL OG GJELD**Egenkapital**

Aksjekapital	2 000 000	2 000 000
Annen egenkapital	775 600	662 050
Sum egenkapital	2 775 600	2 662 050

Gjeld

Utsatt skatt	125 000	132 500
Sum avsetning for forpliktelser	125 000	132 500

Øvrig langsiktig gjeld	6 675 000	6 805 000
------------------------	-----------	-----------

Sum langsiktig gjeld	6 800 000	6 937 500
-----------------------------	------------------	------------------

Leverandørgjeld	785 125	698 500
Betalbar skatt	310 000	248 000
Skyldige offentlige avgifter	2 005 600	1 856 400
Utbytte	600 000	500 000
Annen kortsiktig gjeld	1 804 745	1 567 990
Sum kortsiktig gjeld	5 505 470	4 870 890

SUM EGENKAPITAL OG GJELD	15 081 070	14 470 440
---------------------------------	-------------------	-------------------

Del 2 Skatt

Del 2 skal løses på de vedleggene som du finner på Canvas:

1. Arbeidsbok i Excel med kortversjon av skjemaet for midlertidige forskjeller
2. Skjema for skattemessige avskrivninger

Begge skjemaene skal leveres inn med beregninger.

Bedriften Tronds Marked AS ber om din hjelp i forbindelse med årsoppgjøret for 2018.

Resultatregnskapet er gjort delvis ferdig. Daglig leder, Harry T. Ulling, kommer til deg med det foreløpige resultatregnskapet. Han trenger din bistand i forbindelse med skatteberegningen slik at resultatregnskapet kan gjøres helt ferdig.

Foreløpig resultatregnskap for 2018

Driftsinntekter	12 035 000
Gevinst ved salg av bil	10 000
Sum driftsinntekter	<u>12 045 000</u>
Varekostnader	5 360 000
Lønn og sosiale kostnader	4 680 000
Avskrivninger	90 500
Andre driftskostnader	<u>1 343 500</u>
Sum driftskostnader	<u>11 474 000</u>
Driftsresultat	571 000
Renteinntekter	2 500
Gevinst ved salg av aksjer	16 500
Rentekostnader	<u>48 000</u>
Netto finansposter	<u>-29 000</u>
Resultat før skatt	542 000
Skattekostnad	.....
Årsoverskudd	<u> </u>

Du skal beregne de postene som mangler. Skatteprosenten er 23 % for 2018.

1. Skattekostnad (betalbar skatt +/- endring i utsatt skatt)
2. Årsoverskudd

Bedriften ønsker lavest mulig betalbar skatt for 2018. Det betyr størst mulige skattemessige fradrag. Skatt: 28 %.

Du får følgende tilleggsopplysninger:

- 1 Driftsmidlene hører hjemme i gruppe c og d. Saldoverdien per 1.1.2018 er:

Saldogruppe c   kr 275 000 (24 % saldoavskrivning)

Saldogruppe d   kr 75 000 (20 % saldoavskrivning)

Tallene er ført inn i det avskrivningsskjemaet som du skal bruke når du løser oppgaven. Skjemaet er lagt ut på Canvas.

Det er anskaffet driftsmidler i gruppe c i løpet av 2018 for i alt kr 200 000. Det er solgt driftsmidler i samme gruppe for kr 45 000 ekskl. mva. Den bokførte verdien på salgstidspunktet var kr 35 000. Salget har altså medført en regnskapsmessig gevinst på kr 10 000. Se foreløpig resultatregnskap.

Det er ikke kjøpt eller solgt driftsmidler i gruppe d.

- 2 Varebeholdning 31.12.2018:
Beholdningen vurdert til anskaffelsesverdi er kr 880 000. Av denne beholdningen må varer med anskaffelsesverdi på kr 15 000 anses som helt verdiløse. De vil bli gitt bort til en veldedig organisasjon på nyåret. Disse er allerede ført inn i skjemaene.
- 3 Det er ingen andre midlertidige forskjeller enn det som framgår av punkt 1 og 2 ovenfor.
- 4 Mottatt aksjeutbytte, gevinst ved salg av aksjer og verdistigning på aksjer er ikke skattepliktige inntekter. Det gis heller ikke skattemessig fradrag for tap ved salg av aksjer eller verdifall på aksjebeholdningen. Dette er allerede tatt hensyn til i vedlegget.
- 5 Posten "Andre driftskostnader" omfatter representasjon på kr 25 000 som ikke er skattemessig fradragberettiget.
- 6 Den faktisk ilignede skatten for **2017** stemte 100 % med den skatten selskapet hadde beregnet per **31.12.2017**. Det er altså ingen saldo på konto *2500 Betalbar skatt*.

Forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier

	1.1.2018	31.12.2018
Driftsmidler		
R-verdi	410 000	
S-verdi	350 000	
Forskjell	60 000	
Varebeholdning		
R-verdi	775 000	865 000
S-verdi	800 000	880 000
Forskjell	- 25 000	-15 000
Forskjeller netto	35 000	
Utsatt skatt	9 800	

Du skal

- 1 fylle ut det skattemessige avskrivningsskjemaet (skjemaet finnes på Fronter) og finne saldoverdiene per 31.12. for gruppe c og d,
- 2 fylle ut skjemaet for midlertidige forskjeller (se kortversjon på Fronter),
- 3 beregne det skattepliktige resultatet for 2018, deretter betalbar skatt og skattekostnad og til slutt. Skatteprosenten er 23 % for 2018.
- 4 gjøre resultatregnskapet for 2018 ferdig.

Del 3   **Kontantstrømoppstilling**

Nedenfor følger balanse per 31.12.2017 og 2018 samt resultatregnskap for 2018 for Gunnerødtoppen Handel AS. Du blir bedt om å utarbeide en kontantstrømoppstilling for 2018 på grunnlag av regnskapet og de tilleggsopplysningene som er gitt. Du kan velge om du vil bruke den direkte eller den indirekte metode. Oppstillingen skal skje i henhold til Norsk Standard på vedlegg til del 3.

Alle beløp er i hele tusen kroner.

Balanse per 31.12.	2018	2017
<i>Eiendeler</i>		
Bygning	5 000	5 200
Biler og inventar	920	850
Kontormaskiner	150	200
Sum anleggsmidler	<u>6 070</u>	<u>6 250</u>
Varebeholdning	500	460
Kundefordringer	1 020	824
Aksjer	125	100
Bankinnskudd	694	437
Sum omløpsmidler	<u>2 339</u>	<u>1 821</u>
Sum eiendeler	<u>8 409</u>	<u>8 071</u>
 <i>Egenkapital og gjeld</i>		
Aksjekapital	1 250	1 000
Overkursfond	150	0
Annen egenkapital	546	492
	<u>1 946</u>	<u>1 492</u>
Utsatt skatt	50	42
Banklån	4 265	4 400
Sum langsiktig gjeld	<u>4 315</u>	<u>4 442</u>
Leverandørgjeld	963	764
Betalbar skatt	2	80
Skyldig merverdiavgift	165	198

Case i finansregnskap våren 2019

Skyldig skattetrekk	240	222
Skyldig arbeidsgiveravgift	202	191
Avsatt utbytte		150
Påløpt feriepenger	<u>576</u>	<u>532</u>
Sum kortsiktig gjeld	<u>2 148</u>	<u>2 137</u>
Sum egenkapital og gjeld	<u>8 409</u>	<u>8 071</u>

Resultatregnskap 2018

Salgsinntekter	16 320
Gevinst ved salg av bil	<u>13</u>
Sum driftsinntekter	<u>16 333</u>

Varekostnad	7 904
Lønn og sosiale kostnader	6 358
Avskrivninger	375
Diverse driftskostnader	1 518
Tap på fordringer	<u>33</u>
Sum driftskostnader	<u>16 188</u>

Driftsresultat 145

Renteinntekter	11
Aksjeutbytte	10
Verdistigning aksjer	25
Rentekostnader	<u>127</u>
Netto finansposter	<u>-81</u>

Resultat før skatt 64

Skattekostnad 10

Årsoverskudd 54

Tilleggsopplysninger:

- 1 I løpet av 2018 er det solgt en bil for 43 (altså kr 43 000). Se gevinsten på 13 i resultatregnskapet. Det ble samtidig kjøpt en ny bil.
- 2 Avskrivningene fordeler seg slik:

Bygning	200
Biler og inventar	125
Kontormaskiner	<u>50</u>
Sum	<u>375</u>
- 3 Økningen i aksjekapital og overkursfond skyldes en kontantemisjon som ble gjennomført våren 2018.
- 4 Det er ikke tatt opp nye langsiktige banklån i 2018.

Kandidatnummer:

Avskrivningsskjema				
Forkortet versjon av RF-1084B				
Saldogruppe Valg av avskrivningssats		c	d	
		24 %	20 %	
		Sum		
102	Saldogrunnlag per 1.1. (overført fra i fjor)	300 000	80 000	380 000
104a	Nyanskaffelser – kostpris	+		
104b	Nyanskaffelser – påkostninger	+		
104d	Offentlige tilskudd vedr. nyanskaffelser	–		
105	Sum grunnlag før realisasjon/uttak	=		
106	Vederlag ved realisasjon/uttak	–		
107	Herav inntektsført i år (jf. Sktl. § 14-44)	+		
108	Grunnlag for årets saldoavskrivning, evt. negativ saldo gruppe a,b,c,d eller j og evt. gevinst/tap ved salg i gruppe e,f,g,h eller i			
109	Overført til gevinst-og tapskonto. Gevinster føres med + fortegn, tap føres med – fortegn			
110a	Årets saldoavskrivning(–)/evt. inntektsføring (+) av del av negativ saldo i gruppe a, c eller d			
111	Saldogrunnlag per 31.12. Overf. til neste år			
112	Er det fortsatt fysiske driftsmidler som inngår i saldogrunnlaget per 31.12.	ja		
		nei		

Kandidatnummer:

Kortversjon av RF-1217B

	Forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier		Endring i midlertidige forskjeller
	1.1.	31.12.	
VARIGE DRIFTSMIDLER OG GOODWILL			
Regnskapsmessig verdi	430 000	555 000	
– Skattemessig verdi	380 000		
= Midlertidige forskjeller/endring	50 000	–	
VAREBEHOLDNING			
Regnskapsmessig verdi			
– Skattemessig verdi			
= Midlertidige forskjeller/endring		–	
UTESTÅENDE FORDRINGER			
Regnskapsmessig verdi			
– Skattemessig verdi			
= Midlertidige forskjeller/endring		–	
SALDO PÅ GEVINST- OG TAPSKONTO		–	
REGNSKAPSMESSIGE AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSER (minusfortegn)		–	
AKKUMULERT FREMFØRBART SKATTEMESSIG UNDERSKUDD			
Sum midlertidige forskjeller	50 000		
Sum endring i midlertidige forskjeller			
Utsatt skatt	12 000		
Utsatt skattefordel			

Nøkkeltall

Arbeidskapital	eller	Omløpsmidler minus kortsiktig gjeld Langsiktig finansiering minus anleggsmidler
Bruttofortjeneste (Avanse)		Differansen mellom salgsinntekter (ekskl. mva) og varekostnaden (vareforbruket). Bruttofortjeneste regnes normalt i prosent av salgsinntekten, mens avansen regnes i prosent av inntakskost (varekostnaden)
Dekningsgrad		$\frac{\text{Totalt dekningsbidrag} \cdot 100}{\text{Driftsinntekter}}$
	eller	$\frac{\text{Dekningsbidrag per enhet} \cdot 100}{\text{Pris per enhet (ekskl. mva)}}$
Dekningspunktomsætning		Se nullpunktomsætning
Egenkapitalprosent		$\frac{\text{Egenkapital} \cdot 100}{\text{Totalkapital}}$
Egenkapitalrentabilitet før skatt		$\frac{\text{Ordinært resultat før skatt} \cdot 100}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}}$
Egenkapitalrentabilitet etter skatt		$\frac{\text{Ordinært resultat - skatt} \cdot 100}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}}$
Finansieringsgrad 1		$\frac{\text{Anleggsmidler}}{\text{Langsiktig finansiering}}$
Finansieringsgrad 2		$\frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$
Gjeldsgrad		$\frac{\text{Gjeld}}{\text{Egenkapital}}$
Kapitalens omløpshastighet		$\frac{\text{Driftsinntekter}}{\text{Gjennomsnittlig totalkapital}}$

Likviditetsgrad 1 $\frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$

Likviditetsgrad 2 $\frac{\text{Mestlikvide omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$

Her må man være klar over at det i praksis finnes litt forskjellige beregningsmåter.

1. *Det er ganske normalt at man holder kassekredittgjeld utenom den kortsiktige gjelden ved beregning av likviditetsgradene. Dette betyr at man nærmest anser kassekreditt som langsiktig gjeld ved disse beregningene.*
2. *En annen måte er å ta med ubenyttet kassekreditt i telleren ved beregningen av likviditetsgradene, mens kassekredittgjeld anses som langsiktig gjeld*

Nullpunktomsetning $\frac{\text{Fastekostnader} \times 100}{\text{Dekningsgrad}}$

Forteller hvor stor omsetningen ekskl. mva må være for at samtlige kostnader skal bli dekket.

Kredittider og lagringstider

Kunder $\frac{\text{Gjennomsnittlige kundefordringer} \cdot 365}{\text{Salgsinntøker på kreditt inkl. mva.}}$

Leverandører $\frac{\text{Gjennomsnittlig leverandørgjeld} \cdot 365}{\text{Varekjøp på kreditt inkl. mva.}}$

Varebeholdning $\frac{\text{Gjennomsnittlig varebeholdning} \cdot 365}{\text{Varekostnad (vareforbruk)}}$

Modellen for varebeholdning gjelder for varebeholdningen i handelsvirksomhet og råvarebeholdningen for håndverk- og industriforetak.

Rentedekningsgrad $\frac{\text{Totalkapitalens avkastning i kroner} \cdot 100}{\text{Rentekostnader}}$

Dvs. $\frac{(\text{Ordinært resultat før skatt} + \text{rentekostnader}) \cdot 100}{\text{Rentekostnader}}$

Resultatgrad $\frac{\text{Totalkapitalens avkastning} \cdot 100}{\text{Driftsinntekter}}$

Risikomargin = Sikkerhetsmargin Virkelig driftsinntekt minus nullpunktomsetning

Regnes i prosent av virkelige driftsinntekter

Selvfinansiering

Dette kan defineres på flere måter. *En* fornuftig måte kan være:

$$\begin{aligned} & \text{Ordinært resultat før skatt} \\ & - \text{Betalbare skatter} \\ & + \text{Av- og nedskrivninger} \\ & = \underline{\underline{\text{Selvfinansieringsevne}}} \end{aligned}$$

Totalkapitalens avkastning

Ordinært resultat før skatt + rentekostnader

Totalkapitalens rentabilitet

$$\frac{\text{Totalkapitalens avkastning} \times 100}{\text{Gjennomsnittlig total kapital}}$$

Avkastningen er definert foran

Sammenheng mellom R_{TK} , R_{EK} og r

R_{TK} = Totalkapitalens rentabilitet

R_{EK} = Egenkapitalens rentabilitet

r = Gjennomsnittlig lånerente

G = Gjeld

EK = Egenkapital

$$R_{EK} = R_{TK} + \frac{G}{EK} (R_{TK} - r)$$

Den direkte metoden

<i>Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter</i>		
1	Innbetalinger fra salg av varer og tjenester	
2	Innbetalinger knyttet til royalty, kommisjoner o.l.	
3	Utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk	
4	Utbetalinger til ansatte, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv.	
5	Innbetalinger av utbytte	
6	Innbetalinger av renter	
7	Utbetalinger av renter	
8	Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	
9	Innbetalinger ved salg av verdipapirer for kortsiktige handelsformål	
10	Utbetalinger ved kjøp av verdipapirer for kortsiktige handelsformål	
11	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	
<i>Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter</i>		
27	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	60 000
28	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-2 307 000
29	Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre selskaper	
30	Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre selskaper	
31	Innbetalinger ved salg av andre investeringer	
32	Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	
33	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2 247 000
<i>Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter</i>		
34	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	
35	Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld	
36	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-1 950 000
37	Utbetalinger ved nedbetaling av kortsiktig gjeld	
38	Netto endring i kassekreditt	
39	Innbetalinger av egenkapital	1 400 000
40	Tilbakebetalinger av egenkapital	
41	Utbetalinger av utbytte/privatuttak	-400 000
42	Innbetalinger av aksjonærbidrag	
43	Innbetalinger av konsernbidrag	
44	Utbetalinger av konsernbidrag	
45	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-950 000
46	Virkning av valutakursendringer på kontanter o.l.	
	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (sum	
47	11+33+45+46)	-794 000
48	Beholdning av kontanter o.l. ved periodens begynnelse	2 650 000
49	Beholdning av kontanter o.l. ved periodens slutt (sum 47 + 48)	1 856 000